

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre... 12 kor.
 Fél évre... 6 kor.
 Negyed évre... 3 kor.

*
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulajdo-
 nosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 20 fill.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyilttér sora 50 fillér.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 60 fillér.
 A hirdetések BITTERMANN
 NÁNDOR ÉS FIA könyv- és
 könyvnyomtatás vállalkozás
 el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 20 fl.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 20 fl.

A kereskedelemügyi miniszter költségvetése.

(P. C.) Napok óta tárgyalja a képviselőház pénzügyi bizottsága, igen élénken folytatott vitában, a kereskedelemügyi miniszterium költségvetését s ez alkalmat nyújt a miniszternek, hogy bizonyosságát szolgáltassa fáradszónak tevékenységének, céltudatos erélyének, bölcs belátásának, melylyel minisztersége óta tárcája ügyét nagyban és egészben, valamint a részletekben is vezeti. E vita keretében, melyben a kormánypárt ugyanazzal az élénk buzgalommal vett részt, mint az ellenzék, alkalma volt Hegedűsnek az ő bámulatos jártasságát és csodálatraélt tudását a legelőnyösebben érvényesíteni és bebizonyítani, hogy a tárcájához tartozó legkisebb ügyeket ugyanazzal a figyelemmel kíséri, mint a legelőnyösebb és legfontosabb közgazdasági érdekeket.

A vita folyamán tett észrevételekre adott válaszában kifejtette a miniszter, hogy a közös vámterület keretében is lehet nagyipart teremteni s emellett a kisipart kielégítő módon elősegíteni és majdnem végtelen sorozatát adta elő mindama intézkedéseknek, melyeket ez irányban tett. A nagyipar érdekében kifejtett működésének az eredménye, hogy minisztersége óta 50 millió van lekötve új gyárak felállítására s e gyárakban eddig 14189 munkás kap szerződéssel biztosított állandó foglalkozást. A kartell-ügyet a legnagyobb figyelemmel kíséri a miniszter, de megjegyezte, hogy biztos támpontokat kell nyújtani a judikatúrának, mert különben beláthatatlan zavarok lehetnek minden beavatkozás következményei. Különösen fontosak voltak a hadsereg részére való szállítások kérdésében tett nyilatkozatai a kereskedelemügyi miniszternek, melyek szerint arra törekszik, hogy olyan cikkekre vonatkozólag, melyeket Magyarország termel, a magyar ipar a hadsereg részére való szállításokban ama kvóta arányában részesüljön, melylyel Magyarország a közös költségek viseléséhez járul és hogy olyan cikkeket, melyeket Magyarországon nem termelnek, megfelelő rekompenzálás adassék. A kereskedelemügyi miniszter ez irányban a közös hadügyi kormány részéről messzemenő előzékenységet tapasztalt, minek alapján bizik is benne, hogy

ezt a magyar iparra nézve életkérdéssé lett ügyet pár év alatt a legkedvezőbb módon meg fogja oldani.

A sok fontosnál fontosabb kérdés közt fölmérült a vita folyamán a budapesti nyugoti pályaudvar kibővítésének fölötté fontos kérdése is, mely kétségtelenül lokális jelentősége mellett rendkívül nagy közgazdasági országos érdekek is bir. Egyelőre már a momentán intézkedések is lehetővé tették, hogy a nyugoti pályaházba 50 vonattal többet lehet behozni, ezzel azonban nem érzi magát a miniszter felmentettnak attól, hogy a kérdés megoldásával foglalkozzék, de a legnagyobb óvatossággal kell eljárnia, hogy az országot spekulációba ne vigye. A bosnyák vasutaknak a monarchia mindkét államában napirenden levő kérdésében nem adott a kereskedelemügyi miniszter érdemleges felvilágosítást, mert ez az ügy tárgyalás alatt van s időelőtti nyilatkozat vagy közvétel csak magának az ügynek ártana; mindamellett ki lehet venni a miniszter nyilatkozatából annyit, hogy a kérdés kedvező elintézését remélhetjük s ez a magyar érdekek megővését illetően a pénzügyi bizottság tagjait is megnyugvással töltötte el.

Összegezve a mondottakat, örömmel konstatáljuk, hogy a pénzügyi bizottság és a tárgyalások menetéről közzétett jelentések folytán az egész ország is azt a meggyőződést nyerte, hogy a kereskedelemügyi tárcá Hegedűs Sándornál, ennél a „kis szürke ember“-nél oly céltudatos, derék férfi kezében van, aki nagy célokat tűzött maga elé s azokat elérni becsülettel igyekezett törekszik is.

„Rudolfinum“ Futtakon.

Lapunk múlt számában már röviden megemlékeztünk a futtakai nőizsardai ünnepélyes megnyitásától. Az ünnepély részleteiről most a következő tudósítást vettük: Rudolfinum. E cím megteremtője gróf Chottek Rezső, Futtak község róm. kath. híveinek nemeslelkű kegyura, ki bőkezű, 80.000 koronás alapítványával letesztelt biztositotta ama intézménynek, melylyel községünknek szüleit korán vesztett szegény arva gyermekei immár új, édes otthonnal lettek megörvendeztetve.

Ez arva ház beszentelő ünnepsége folyt le lélekemelő mozzanatok közt f. hó 21-én, melynél jelen voltak a bőkezű, jótékonyaságáról közmondásos grófi család, a

Miasszonyunkról nevezett iskolánövérnek kalocsai főnök-nője, az ide kirendelt tisztelendő nővérek a 12 befogadott árvával, tanuló-ifjúság tanítóik vezetése alatt, a község intelligens osztálya kellő képviselőkben, s a népnek tömege.

Kedves a megemlékezés, midőn tárgya a jótékony-sággal párosult nagylelkűség.

Magasztos, megrendítő és elrészekenítő jelenet az, midőn egy község népe térdre borul, hogy forró imában hálát rebejen, az árvákra gondoskodásért a nagy mindenség sorsát intéző isteni gondviselésnek. Ezt cselekedték fentti beszentelő ünnepségen községünk róm. kath. hívei, esdve a jó Isten kegyelmét a jótékony főúri családra, mint a háznak nagylelkű alapítójára.

Vajha Isten meghallgassa könyörgésüket!

Szemlélve ezen intézetet, — meg mintegy 70.000 korona összegért épült és nem is árva háznak, hanem árvák palotájának volna elnevezhető, — kitűnően érezni a tett nagyságát, midőn a keresztény felebaráti szeretet a nagy sokaságnak éppen azon részéről gondoskodik oly nemeslelkűen, a hol ez leginkább szükséges, hogy ezen szegény elárvult gyermekek édesanyjai szerető ápolástelve remek, új otthonukban, a kegyesszívű adományozó nagylelkűsége folytán a tiszt. németek emberszerető tapintatos vezetése mellett részeseivé legyenek azon hazafias keresztény nevelésnek, mely őket idővel az állam és társadalom hasznos és józan polgáraivá képesítendő.

Midőn e nagyszerű alkotás befejezését nyert a felavatással, az árvák e palotájára együtt imabázzá is alakult, hol ezen szegény gyermekek hálaforrásai napokint fölemelkednek majd az eget urához e jótékony család drága életéért, mindennemű jöletéért. Ezeknek áldó sóhajaihoz csatlakozik a hálás nép forró imája is, kérve a jóságos Istent, hogy a népnek és szegényeknek ezen igaz barátját, a jótékonyaság zajtalan művelőjét, a keresztény felebaráti szeretet érvényesítésének teunkölt szellemű bajnokát, vegye oltalmába, s tetteze kegyelmeinek bőszegével, kegyeltjeinek örömeire!

Még csak ifj. Chottek grófnőről, e jóságos főúri asszonyról akarok külön is megemlékezni, ki nemes jóindulatával, finom izléssel és tapintattal, minden legcsekélyebbre kiterjedő figyelmével ezen arva-otthonát a bereendezést illetően valóságos pazar fényűvé alakította.

A beszentelő ünnepség lefolyását, illetőleg megemlékő, hogy miután a menet a helybeli róm. kath. templomból az arva háza megérkezett, kezdetét vette a csinos házi kápolna beszentelése. Az egyházi szertartást Egl József helybeli apátplébános vezette Rakita László szivaci plébános és Villingner Ferenc helybeli káplán segédlete mellett, mely után a házi kápolnában mise következett. Itt kiemelendők az egyházi ténykedés emelésére szolgáló remek énekdarabok, melyeket Kern Zsófia, Gruber Ilka kisasszonyok, helybeli tanítók kedves zenéjai és Weiser Antal tanító határozott műzieses praecizitással

A „BÁCSKA“ tárcája.

Utcahosszat...

(Fetőfi versére.)

Utcahosszat, a faluban,
 Nem muzsikáltom magam'...
 Nem törődöm a világgal,
 Itthon élek — a rózsámmal!

Akinek van jó otthona,
 A világot hagyja oda!
 Úgy se tesz ez más egyebet,
 Haragosan kiköt veled!...

Lelkesítő, szép muzsikám
 Csattanó csók rózsám ajkán...
 Érte járó fizetségem
 Ki nem fogyó ölelésem!...

Láng A. József.

ELMÚLT IDŐK ESEMÉNYEI.

Egy öreg ur elbeszélése után.

Irta: Felsőbácskai.

Közvetlenül a szabadságharc után B. megyében mulatságot rendeztek a megyei tisztviselők. Egyik szobában az urak, másikban a tisztok mulattak. A két szobát nyitott ajtó választotta el. Az egyik ur a „Rákóczit“ húzatta, mire az egyik osztrák tiszt, az elválasztó ajtót betette.

— Micsoda? A németek nem akarják a Rákóczit ballani! Csak azért is! — És az egyik ur kinyitja az ajtót. A cigány harsányan buzza, az egyik tiszt felkel és becsapja az ajtót. Az előbbi ur megint kinyitja az ajtót. A tiszt felkel, ráakasztja a kilincse a keztyűjét s újra bevágja az ajtót. A társaság nevet. Az ajtonyitó leakasztja a keztyűt, kinyitja az ajtót s a csomóba gyurt keztyűt a tisztok asztalán ép a közös tal közepébe belevágja. A tisztok felugrának, kardjaikhoz kapnak, a két szoba egymást kölcsönösen kihívja s megállapodnak, hogy az ellenfeleket kifogják sorsolni. A tisztok azután nagy robajjal távoztak, a megyei urak tovább mulattak. Másnap aztán várták a megbizottakat, de hiába. Tiszt nem volt látható az utcán seholy, mintha a föld nyelte el volna őket. Az alispán nyugtalankodott hivatalában a hiába való várakozás miatt.

Deltájt megérkezik az ezredes, az alispán mosolyogva fogadja.

— No, a te tisztjeid ugyan nagy hősök! Hová a pokolba lettek? Szüntek se lehet látni.

— Otthon ülnek szobafogságban, felelt az ezredes, én meg eljöttem megkérdezni tőled, hogy mit akartok?

— Mit akarunk? Megverekeidni a te hőseiddel.

Megbolondultatok? Azt hiszed, hogy én azt megengedem? Kölcsönösen lemészárolni egymást! És miért? Haszontalanságot. Beösmérem, hogy a tisztok nevelés nélkül viseltek magokat, meg is büntettem valamennyit, de ti sem voltatok kifogják sorsolni. Már most, ha mindenáron verekeidni akartok, jó, sorsoljatok ki magatok közül egyet, azzal megverekezem én; kettőt az enyéme közül segédnek s azzal vége lesz a komédiának. Nektek is elég van téve, ami becsültetlenség, punktum. Egyebet meg nem engedek. Tetszik, nem tetszik, határozz!

A párbajból természetesen semmi sem lett. Így lehet tapintattal kényes dolgokat elintézni. Más kimeneteli esete volt egy kis embernek, aki szeretett újságot olvasni.

Délután ellátogatott a kávéházba kapucinerezni, mialatt olvasott és pipált. Rendesen fekete, elegáns civil ruhában jelent meg, csupán gallérja és kézlői valának hófehérek. Egy szép nyári delután, amint a kávéház előtt, leanderekkel díszített ponyva függöny alatt olvasgat, oda vetődik valami Thersites természetű bajnok, valami óruagy.

Ez az óruagy arról vala nevezetes, hogy nagyon szeretett az emberekbe akadni; okvetetlenkedő, zakányos, nyegle viseletével egyre másra sottiseokat csinált, leginkább az olyanoknak, kiktől nem igen félhetett.

Szóval egyike volt azon kiállhatatlan bogaraknak, akiket még kollégái is megvetettek.

Hanem egyszer nagyon megjárta.

Tehát, amint említettem volt, az óruagy ur bevetődék ugyan azon kávéházba, melynek függönye alatt a kis fekete ember olvasgatott. Az óruagy urral együtt szokott járni őt-bat badnagy is, akiknek jelenlétében annál batrabban tűzte pókhendiségeit.

Most éppen jó kedvében volt. Kiséretével együtt oda települt az asztalhoz, a kis fekete ember mellé, látszólag azért, hogy ott turkáljon s a kis embert felbosszantsa.

Mindjárt azon kezdé, hogy egy képes lapot, melynek egyik csücske a kis ember kavés tálcája alatt rejtődött, kiránt a halmazból, a poharat megbillent s egy kanálnyi fekete levet amannak manchette-jére lötygnt.

A vitez lajdinand-társaság torkateltéből kacag a „sikerült sticklin.“ Kis embertünk pedig úgy tón, mintha észre sem venné, nyugodtan olvasgat tovább. Az óruagy ur még jobban neki bátorodik s megszólítja:

— Jonapot, iskolamester ur!

Igen örvendek, hogy van szerencsém.

És ezzel gunyosan nyújtá neki kezét, melyet erősen megrávná, a kis ember cseréppipája lepottyant és összetört. Pincér! másik pipát kérek! kiáltott az idegen.

Az ezredéses
 kiállítás
 orvosi juryje a

Ferencz József keserűviznek

valamennyi hasonnemű viz között egyedül itélte oda a Nagy Mille-niumi Éremet, továbbá egyedül tiszteltetett meg öfelsége által egy legmagasabb kitüntetéssel. A **Ferencz József keserűvizből** mint rendszeres adag egy boros pohárral, reggel ébgyomorra véve elégséges.

adtak elő, miért is az ünnepek fényességéből egy részüket is illet.

A mise végével Eigel József apát zengzetes nyelvezettel, szívből jövő s szívhez szóló szavakban eseteli léteztetését és most már célját ezen új intézetnek, forró köszönetet mondva az árvák és hűvek nevében is a jelenlevő kegyes grófi családnak kitűnő nemeslelkűségéért, melylyel ez árvaház és óvoda alapítójává és fenntartójává lőn. Midőn még beszéde folytatásában a tiszteltő nénekék szerető gondosságát hívja fel megható szavakban az árvák részére, kéri az egek Urát, hogy az áldás, mely ezen árvaházat és óvodát manap fölavatja, termékenyítőleg szálljon az intézet működésére.

Ezek után az intézet rendeltetésének átadatott.

Színház.

Kuruczfang.

Népszínmű a Rákóczy-korból. 3 felvonásban. Írta ifjú Bokor József. Színpad esztendőnkön, október 25-én.

Ez érdekes tartalmú népszínmű cselekvényében csak a háttér s holmi külsőségek s egy-két vonatkozás vallanak a Rákóczy-korra. A közönség nagy élvezettel hallgatta a gyönyörű kuruc-nótákat s némi fogalmat szerzhettek az érdekes „rosta-tánc“-ról, „fáklya-tánc“-ról stb. Csak azt nem tudom: kinek a lelkét terheli az a kortévesztés, hogy Bedő vitéz felesége, Böcsi asszony, a reményről szóló szép dalolja 1704-ben, holott azt majdnem 100 évvel később írta — Csokonai. Az is különös, hogy vitéz Bögözy Lőrinc uram kuplét énekel özv. Beeskyné nagyszony udvarában. Dicséretet érdemelnék a szép új diszletek.

Az előadás jó volt.

Pály Nina (Böcsi asszony) tűzrólpattant kuruc menyecske volt; szépen énekelt, jó kedvvel, bár kissé túlzottan, hogy úgy mondjam: operette-szerűen játszott. Huckstädt Irén (Ilona) játékában most már több az élet, éneke a szokott kedves. Murányi Juliska (Czinka Panna) kis szerepét nagy hatással szavalt. (Kár, hogy Czinka Panna hegedű-nótáját csak az érdekelte színész hallotta — utasítás szerint.) Kantay Teréz kedves öreg nagyszony volt (Beeskyné). Perczel M. (Sofjáné), Dulich M. (Katica) jók voltak, valamint a fériszereplők: Deák (Bögözy), Lomnitz (Tetény kuruc kapitány), Gyárfás (Bedő vitéz) szintén.

Közönség közepes számmal volt.

Goldstein Számi.

Fővárosi életkép dalokkal. 3 felvonásban. Írta Kövesi Albert, zenéjét szerzte Delin Henrik. Színpad vasárnap, október 28-án d. u. leszállított helyarákkal.

A bolond.

Operett 3 felvonásban. Szövegét írta Rákosi Jenő, zenéjét szerzte Szabados Béla. Színpad vasárnap, október 28-án, itt először, berletiszünetben.

Ma ismét az igazi nemes művészet temploma volt a színház.

Lehetetlen némi elfogultság nélkül szólni a jeles műről s jeles előadásáról. A szerzők neve már előre biztosított volt, hogy nem valami köznapi, utolsó silány-sággal lesz dolgunk. De többet kaptunk, mint a mit vártunk.

Az operette szövege igazi költői alkotás, zenéje komoly, magas stílus, s a mi legjobban megveszteget: magyar lélekből fakadt, magyar szívhez szóló.

Két magasztos eszme uralkodik a darabban: a hit föllemelő, megnyugasztó, — s az igaz szerelem megtisztító, megmésztő hatalma.

A bolond (tulajdonképen a régi magyar hegedősök, igricsek elkorcsosult utóda: utcai, vásári énekes, bobóc) Bimbó szerelemre lobban búséges társa, a kis énekes-táncos Bimbilla iránt, akit korbólása közben talált valahol s azóta gondosan ápolja, féltve őrzí. Mert sejti, hogy a leánya elhagyja őt, mihelyt a szerelem hatalmát megismeri. El is jó érte Deli úr s Bimbó, a bolond, örvöngő fájdalommal tör ki; majd összekuszált lelke a hitben, az imádságban talál enyhítéletet, megnyugvást. — Deli úr Don Juan-féle alak, a férfi szépség és erő megtestestülése. Hatalmában elbizakodva könnyelműen

tördeli össze a női szíveket, míg végre a kis Bimbilla tiszta szerelemre gyullasztja s e természetes, hide szerelem egész valóját megmészteti. Más három ifjú szerelmes párnak derült idillje élénkíti a fő esemény komoly menetét.

A zene mind végig hű kifejezője az eszmének, a cselekvénynek; maradó becsű, tartalmas s magyaros. Kiemelkedő és megragadó az egyes szólammal kezdődő, majd kettősbe átmenő s végre hatalmas karra erősödő, szélesedő ima-ária — a legszebb magyar népdal-motívumokból szerencsés kézzel megalkotva.

Az előadókra ismét csak dicsérettel szólhatunk. Gyárfás komoly tanulmányra valló, egészében és részleteiben teljesen sikerült művészi alakítást mutatott be a címszerepben. Legmeghatóbb volt az a jelenete, mikor Bimbilla után tördelt hangon énekelte a gyönyörű Mária-éneket. Meltó társa volt Pály Nina (Bimbilla). Mindkettő zajos, megérdemelt tapsban, elismerésben részesült. Kedvesek voltak Lónyay P. (Kékike), Dulich M. (Fehérke), Huckstädt I. (Piroska), s a három szerelmes ifjával együtt — Lorandi (Ellak), Ivánfi (Bögözy), Irsai (Csodamér) — szépen énekeltek. Békeffy Lajos (Deli úr) — a mélyebb hangok kivételével — tisztán és érzéssel énekel. Havy L. jó öreg korezmáros volt. Vadásznak (a sekrestyék) sem a maskija, sem a csinált hangja nem volt szerencsés.

A rendezés, a játék összességében kifogástalan. A diszletek gyönyörűek, különösen a két utolsó képlet: a templom belseje a Mária képpel, s Deli és Bimbilla eltávozása.

A II. felvonásban Dulich M. és Ivánfi palotás-táncra nagyon tetszett a közönségnek, a mely — berletiszünet lévén — bizony nagyon kis számu volt.

R.

A tűzoltóság figyelmébe. A színi előadások alatt gyakran megessik, hogy egy-egy lámpának tüvege szétpattan s a cserép a nezőtérben szerte hullik. Tűzoltóink, nem lévén szokva a gázvilágítás, nem tudják, hol kell a csapot keresni, melylyel a hatalmas lánggal lobogó gázlámpákat eloltás. Talán jó lenne az ügyele-tes tűzoltókat a lámpák kezelésére megtanítani, nehogy esetleg szerencsétlenség történjék.

Ujdonságok.

A zombori esküdtbírósg.

— Esküdték névsora. —

Rendes esküdték: Aman Balint téglagyáros Apatin, Bittermann Sándor könyvnyomdatulajdonos Zombor, dr. Czvetkovits Péter ügyvéd Zombor, Ernst Lajos kereskedő N.-Militics, Franzel Mór földbirtokos Zombor, Frey Emil bérlo Zombor, Fritsche János földbirtokos Szonta, Gräber Ferenc nagybirtokos Szonta, Husveth Istvan kéfkestő Zombor, dr. Konyovits Dávid ügyvéd Zombor, Leovits György vendéglős Zombor, dr. Mayer Nándor ügyvéd Zombor, Militics Szevetózar községi jegyző O Szatpar, Milla Marton tanító Apatin, Ney György tanító Prigl.-Szt. Iván, Pekanovits Antal vendéglős Zombor, Stein Jakab kereskedő Zombor, ifj. Schwerer Jakab postamester Hódságh, Schwerer Mihály takarékpénztári könyvelő Hódságh, Szentó Dezső földbirtokos Zombor, Szentó Gyula földbirtokos Zombor, Sztrilich Zsigmond kereskedő Zombor, Tautner Ottó cukrász Zombor, Tapay Agoston ügyvéd Zombor, Theodorovits Istvan fakeskedő Zombor, Temesváry József gyógyszerész Zombor, Thurszky János jegyző Szonta, Weigang Janos tanító Apatin, Weindl József nagybirtokos Apatin, Zanyi Bódog jegyző Bresztovac.

Helyettes esküdték: Dr. Bugarszky Koszta ügyvéd Zombor, Darázi Antal rézműves Zombor, dr. Előd Béla p. ü. titkár Zombor, dr. Frank Mihály orvos Zombor, dr. Jovánovits József ügyvéd Zombor, Kádár Ignác p. ü. titkár Zombor, Keude Ignác mérnök Zombor, Loógy Mátyás szabó Zombor, dr. Pavlovits Simon orvos Zombor, Pribil Ernő megyei főügyész Zombor.

Királyi kitüntetés. Ofelsége a király Franz Mária Terézia a kalocsai „Miasszonyunk“-ról nevezett zárda főnöknőjének, a tanügy terén szerzett érdemei elismeréséül, a koronás arany-éremkeresztet adományozta.

Elöléptetés. Ó császári és apostoli királyi fel-sége Milodánovits Simon m. kir. honvédszázados, ki nem régen még a városunkban állomásozó honvédszáz-lóalj parancsnoka, és társadalmi köreink előkelő és köz-kedvelt tagja volt, m. kir. honvédnagygyá léptette elő. Jól megérdemelt előléptetése vármegyeszerte ószi-ntet keltett és ahhoz a magunk részéről is igaz szívvel, örömmel gratulálunk.

Kinevezés. Ófelsége a király dr. Vojnich Oszkár tiszteletbeli miniszteri fogalmazót tiszteletbeli miniszteri segédtitkár nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Majdak István eperjesi kir. adótisztet a zombori pénzügyigazgatóság-hoz pénzügyi fogalmazóvá nevezte ki.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter dr. Platz Bonifác szegedi tankertületi királyi főigazgatót a budapesti középiskolai tanár vizsgálat bizottságba taggá nevezte ki.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Kotsmár J. Zoltán szabadkai törvényszéki irnokot a kun-szt miklósi járásbírósg-hoz segédtelevkönyvvezetővé nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Spiller Oszkár újvidéki kir. adóhivatali gyakornokot a vaci kir. adó-hivatalhoz adótisztté nevezte ki.

Kinevezés. A igazságügyminiszter ifj. Szűcs Pál kulai járásbírósg-irnokot a berettyó-újfalui járás-bírósg-hoz segédtelevkönyvvezetővé nevezte ki.

Áthelyezés. Az igazságügyminiszter Forgó Endre apatini járásbírósg-irnokot a nagykőrösi járásbírósg-hoz helyezte át.

Csillaghullás. Ó császári és apostoli királyi felsége folyó évi október hó 24-én Budapesten kelt leg-felsőbb elhatározásával, 1900. évi november hó 1-ével: Valentics Danielt, a szegedi II. honvédkertület parancs-nokát, altábornagygyá, kozmatelki Csath Lajos alezredest a szegedi 5 ik honvédezdredtől a szabadkai 6 ik honvéd-gyalogezred parancsnokává való kinevezése mellett ezredessé, zalabéri Horváth Géza első osztályú századost a szabadkai 6. honvédegyalozredhez őrnagygyá, Geis-singer Rajmond II. osztályú századost a szabadkai 6. honvédegyalozred állományában I. oszt. századossá, csicséri Orosz Árpád főhadnagyot a szabadkai 6. honvéd-gyalozred állományában II. oszt. századossá, fogarasi Konstantin László főhadnagyot a szabadkai 6. honvéd-gyalozred állományában II. oszt. századossá, Paczolay Jenő főhadnagyot a szabadkai 6. honvédegyalozredben II. oszt. századossá, Balla Márk főhadnagyot a szabadkai 6. honvédegyalozred állományában II. oszt. századossá, Falcione Gyula hadnagyot a károlyvárosi 26. honvéd-gyalozrednél főhadnagygyá, Kleiner Gyula csendőr-hadnagyot a II. csendőrkertület állományában főhad-nagygyá nevezte ki.

Pályázat. A bajai kir. adóhivatalnál adótisztai ál-lásra pályázat van hirdetve. Pályázati kérvények 2 hét alatt nyújtandók be a zombori pénzügyigazgatóság-nál.

Pályázat. A zombori törvényszékű aljegyzői állásra pályázat van hirdetve. Kérvények két hét alatt nyújtandók be.

Küldöttség Császká György érseknél. A vármegye és Zombor sz. kir. város törvényhatóságí bizottsága által megválasztott tiszteleg küldöttség a teg-napi reggeli vonattal utazott el városunkból br. Vojnits István vármegyei főispán vezetés alatt Kalocsára. A tiszteleg küldöttség a vármegye és Zombor város közön-ségének Császká György kalocsai érsek iránt aranyomiséje alkalmából mélyen érzett tiszteletét és ragaszkodó hódol-atát fogja ma az érsek előtt tolmácsolni. A fogadtatás-ról lapunk legközelebbi számában részletes tudósítást fogunk hozni.

Pályázat A szabadkai törvényszékű hivatal-szolgái állásra pályázat van hirdetve. Folyamodások két hét alatt nyújtandók be.

Alapszabályok jóváhagyása. A földmive-lésügyi miniszter az ó kanizsai vadászársaság alapsza-bályait, a bemutatási záradékkal ellátta.

A lajdinant urak még hangosabban kacagának. — Az őrnagy ur széles jó kedvében „isteni fattyúnak nevezte a furcsa kis idegent, akit roppant szeretett volna még is persiflorozni, de mert éppen egy whistpartiere hitták, kiséretével együtt egy mellékszobába vonult, ott hagyván az isteni fattyút az olvasó asztalnál.

Ez pedig egész hideg vérrrel folytatá az olvasást, a dohányzást és a kávézást. Még csak egy arcvonása sem árulta el, hogy bosszankodnék.

Mikor pedig eleget olvasott, fölkel. Bemegy a mellékszobába, hol az őrnagy kártyázik, meg fog ennek mellén egy gombot s így szól:

Uram! holnap reggel egymásra lövünk!

— Igen, igen! vágott szavába a kacagó őrnagy. Hát aztán elhozza-e magával, tanító uram, az ábcés könyveit is?

— Nines idom sokat fecsegni, csak azt mondom, ne szégyelje magát velem pisztolyra jönni; mert én tengerész kapitány vagyok, francia szolgálatban. Tehát holnap reggel hat órákor! A város melletti parkban!

A kapitány eltávozott. Az őrnagy pedig nagyokat nevetett az „iskola mesterkén“. — Azonban éleci se-hogysem akartak most elstúlni. Szórazkozottá lón s a já-tékban feltűnő hibákat követett el. Az a fekete kis ember mégis nagyon szeme közé talált nézni.

Valaki megjegyzé, hogy ha az iskolamester első leckéje is ennyire hatott, a holnapi lecke bizonyosan még inkább megteszi majd a hatást. Az őrnagy ur, akit máskor senki sem mert volna egy árva szócskával sem sértegetni, most még e pikáns megjegyzést is agyonhallgatta.

Másnap a kijelölt helyen az egész társaság meg-jelent az őrnagygyal. A kapitány már ott várt. Pompás egyenruha volt rajta. Udvariasan üdvözlék egymást.

Az őrnagy kiserői látván, hogy a kapitánynak nincsenek secundánsai, egy hadnagy fölajánlá neki szol-gálatát.

— Köszönöm, uram! szólta a kapitány; nines szükségem secundásra. — Itt van az inasom. Ha elesem, ó tudni fogja, mit tegyen. Önök tisztek egy hadseregből, melyet én nagyra becsülök. Önök nem fognak irányom-ban jogtalan erőszakot használni. Őrnagy ur! Ha nines még pisztolya, válasszon az enyéim közül.

És átvevén az inasától egy maroquin szekrényt, fölnyitá azt. Indigobárony béleléből négy darab mester-mívű pisztoly csilloga ki. Az őrnagy megköszöné az ajánlatot, mondván, hogy saját fegyverére töltött. A pil-lanattal nagyon komoly, ünnepélyes vala.

Az őrnagyot még senki sem látta ilyennek. A ten-gerész kapitány hideg modora kivette sodrából. Abban a nyugodt areban a halált látta maga előtt.

A gyilkos eszközöket megtöltötték. A két ellenfel, tizenöt lépésnyire egymástól, helyet vón.

— Kapitány ur a megsértett fél, szólta az őrnagy segéde, — öné az első lövés!

A kapitány célzott. Halálcsend. Az őrnagy elsá-padt. A kapitány leereszté karját . . .

— Minthogy az őrnagy ur nem fog lóni másodsor, ha én lövök először, azért neki engedem át az első lövést.

— Uram! ellenkezek a secundáns, ön igen biz-tosnak látszik művészetében. Annál szebb, ha jogát az őrnagy urnak engedí. Am de mi ezt el nem fogadhatjuk. Ön itt egyedül van, védelmünk alá helyezte magát. Lőjjön először!

— Nem csak biztosnak látszom, de vagyok is. Nagy szelet csapni nem szoktam. Pisztolyaim pompásan hordanak. Ime győződjének meg róla. — Jules! — kiáltott inasára francián — dobj valamit a levegőbe. A fiatal ember zsebkendőjét hozta ki. — Nem olyat, kisebb tárgyat, krajcárt vagy gombot, vagy más ilyesmit. — A fiu most szilva magot vett ki zsebéből. — Jól van, kiált a kapitány, hajisd fel magasan!

Az inas felhajtá, a kapitány rálőtt, s a szilvamag száz apró darabban reptilt széjjel.

A kiseret borzadni kezdett. Az őrnagy már előbalott vala, ajkai reszkettek, szólni akart, hogy csodálkozását fejezze ki, de nyelve és torka megtagadta a szolgálatot. Lélekzen is alig birt. A kapitány ujra megtölté pisztolyát és helyére állott.

Az őrnagy szintén.

— Lőjjön őrnagy ur.

A segéd ismét okoskodni akart, de a kapitány nem hagyta szóhoz jutni. Egész nyersen kiáltott az őrnagyra, hogy lőjjön. Az lőtt, de nem talált.

— Lőjjön még egyszer! Nem jól célzott. Ha én elesem, az nagy szerencse lesz itt a többi urakra. Tegnap

mindnyájan kinevettek, ma mindnyájan egyik a másik után belefognak nézni pisztolyom csövöbe.

Mintha vész angyal sühintött volna a kiseret közé. Mindegyik azt mondogatta magában, hogy hiszen ó nem nevetett. A segéd nem disputált immár az első lövés joga fölött.

Hiszzen az őrnagy most mindnyájuk helyett lő. Ha ez a kis szörnyeteg el nem esik, akkor valamennyiüket lepuffantja, mint a verebeket; azt minneuki szentül hitte.

Az őrnagy tehát célzott. De szemei előtt fehér és fekete alakok ugráltak, karja remegett. A kapitány me-reven és nyugodtan nézett szeme közé. „Tegnap — így szóló mosolyogva — kis iskola mesternek nézett, ma tulságos nagyvak lát. Lejebb tartasa azt a pisztolyt, mert így nem talál! Csakugyan. Az őrnagy lőtt, de nem talált. Tagjait hidegláz gyötörte. Társai oda lettek! Most a kapitány célzott. Hanem ismét leereszté karját.

Ekkor így szóla:

Őrnagy ur! Ön egy nyomorult ember! Kérdezős-ködtem utána tegnap este. Mindenki gyalázta önt. Két perc múlva meghal. Készen van? kibékült a világgal és a nagy Istennel? Imádkozzék ájtatosan. Kérjen boc-sánatot mindazoktól, kiket valaha megsértett. Isten irlalmazzon lelkének!

— Uraim le a főveggel! Midőn a világ nagy Is-tenevel beszélünk, nem illik a főveget fenbagnyi. Mind-nyájan levették csakójukat, borzasztó szünet alla be.

Az a szilvamag szétzúzta a bátorságuk kártyavarárt. A csakót ismét mindenki föltevé. Az őrnagy utolsó pillanata elérkezék.

Hogy kinjának véget vessen, a kapitány hirtelen ráemelte fegyverét, célzott, azután ismét leereszté karját, oda nyujtja pisztolyát az inasnak s metsző gunynyal így szól:

— Jules! ez az ember nem érdemli meg, hogy a francia lóport vesztgezzük rá!

Ezzel sarkon fordult s ott hagyá a halálra vált kompániát.

Este ismét fekete civil ruhában jelent meg a ka-véház asztalnál. De nem ingerkedék vele senki.

Az őrnagy pedig eltűnt a városból.

Megérkeztek a zarándokok. Steecz György apatini plébános, th. kanonok vezetése alatti 750 zarándokló 12 napi távollét után csütörtökön délután érkeztek vissza két külön vonaton városunkba. Oriási néptömeg várta az érkező zarándokokat és kísérte el a templomba, hol hálaadó isteni tisztelet volt. Ily nagyszámu hívőköl álló körmenetet még nem láttunk városunkban.

Az újvidéki főispán fogadtatása. Péter Pál, Újvidék új főispánja szerdán délután vonult be Újvidékre. Szabadkán 10 városatyja fogadta. Az újvidéki állomáson a törvényhatósági bizottság élén Popovics polgármester üdvözölte, mire a főispán szívélyesen válaszolt. A házak zászlódszót ültettek. Hosszu kocsisor kísérte be a főispánt. Ese 8 órakor fátylaszene volt és a magyar-szerb német dalárda szerenádott adott. Nemes Sándor függetlenségi pártelnök mondott itt a liberálisok fölkérésére beszédet, melyet lelkesen fogadtak. Politikai színezet nélküli való beszédében lelkes munkára kérte föl a főispánt. Pavlovics dr. szerbül, Szlezák dr. németül beszélt. A főispán mind a három nyelven köszönte meg a szép fogadtatást. Hiszi, hogy az előlegezett bizalomnak meg fog felelni.

Püspök látogatás. Sevicz Mitrofan újvidéki gör. kel. szerb püspök hívei látogatására pénteken délután Baes-Szt-Tamasra érkezett, hol rendkívüli pompával és lelkesedéssel fogadták. A díszes négyes fogaton érkező püspököt a batáron Balaton Gyula járási főszolgabíró fogadta. Innen a lovas bandérium és végleteu kocsisor kíséretében vonult be a községbe a püspök. Este kivilágítás és fátylaszene volt. A püspök Dungyerszky Lázár nagybirtokos vendége. A püspök hétfőn tért vissza székhelyére Újvidékre.

Temetők ünnepe. Csöndes készülődéssel várják az emberek november elsejét. Azt a napját az évnek, melyen kegyeletes érző szívek ünnepeit tölnek a temetőben. Pár nap óta megélnék a temetők. Szótalan, bánatos emberek járnak a sírok között. A kinek halottja van, oda jár most. Összejárja a halottak birodalmát és dolgos kezekkel lát hozzá a munkához. Felölti a besüppedt sirt és kitépi a virágok közt nőtt dudvát és gazt. Mas síroknál kertészek dolgozgatnak. Asóval, kapavál formálják, rendezik a hantokat és teli zöldet, őszi rózsát töltenek a porhanyós földbe. Némelyik halottra van a ki gondoljon, van olyan is, mely elhagyottan áll, nincs a ki rendezze, nincs a ki gondoljon vele. Eltemették és aztán elfeledték.

Tanár és igazgató. A „Magyarország” és „Zombor és Vidéke” című lapokban szelvéstetett azou incidensről, mely a zombori állami főgymnasium igazgatója és egyik tanára közt a mult napokban lefolyt, tekiatással arra, hogy ezen ügyben a szegedi kir. tankeztleti főigazgató az előzetes vizsgálatot elrendelte, azt maga személyesen itt fogatosította is és az ügyben megtartott vizsgálat adatait, magában foglaló jegyzőkönyvek és ügyiratok jelenleg határozat hozatal végett a vallás és közoktatásügyi miniszteriumnál vannak és így ezen ügynek hivatali elbírálása befejezve nincsen — nem irtnak és arról lapunkban említést nem is tettünk, mert nem tartottuk helyesnek egy be nem fejezett ügyről megemlékezni annál és inkább, mert mi a tanügyet oly kiváló és fontos közmívelődési tényezőnek tartjuk, a melyet ilyen incidensek felhánytorgatásával megbolygatni nem szabad. Ez volt eddigi hallgatásunk oka. A két lap azonban a napokban hosszabban foglalkozott a kérdéses ügygyel. Közleményeik helyesbítésre szorulnak és kár volt az ügygyel egyoldalú vélemény nyilvánítással foglalkozni most, mikor az ügy hivatalosan elintéztve nincsen.

Vörösmarthy ünnepély. A zombori iparoskör saját helyiségeiben, f. évi december hó 1-en koszorus költőnk, Vörösmarthy Mihály születésének 100-dik évfordulóján hazafias ünnepélyt rendez a következő műsorral: 1. Vörösmarthy Szózat, a kaszinói zenekar kísérete mellett előadja az iparos dalárda. 2. Trencsényi Károly felolvasása Vörösmarthy Mihályról. 3. Magyar népdalok, hegedűn játsza Tantuer Ottó, zongorán kíséri Marschall Béla. 4. Borda Erkel Ferenc Bánk-bán című operájából, a szöveget írta Vörösmarthy Mihály, énekli az iparos dalárda. 5. Petike, költemény Vörösmarthy Mihálytól, szavalja Csapó Ilona. 6. Szép Ilonka, Vörösmarthy Mihálytól, melodráma, szavalja Levay Nándor, zongorán kíséri Marschall Béla. 7. Keler B. Rakóczy nyitánya, előadja a kaszinói zenekar. Előadás után tánc. Kezdeté este 8 órakor. Személyjegy ára 1 kor., család-jegy 2 korona. Vendégeket is zivenen lát az iparoskör.

Estkövi. Dr. Baják József zombori köz- és váltó-ügyvéd, a zombori fiatalság kiváló közkedvelt tagja, szombaton délután vezette oltárhoz Raab Margit kisasszonyt, Raab Bela vm. főszámvevő bájos leányát, Bertolino Sándor főjegyző unokáját. Az esketési szertartást Fejér Gyula apát-plébános végezte. Nasznagyok voltak a vőlegény részéről Pribil Ernő főjegyző, a menyasszony részéről dr. Jovánovits József ügyvéd. A templomból kijövő fiatal párt a vőlegény ifju barátai zajosan megéjeneztek. Zavartalan, tartós boldogságot kívánunk.

A történelmi társulat ásatásai. Varmegyei történelmi társulatunk az idei ősszel ismét megkezdte kutatásait. Most a Monostorszeg melletti szigeten lévő, s egykori pálos zárda folytatólag felátatása, továbbá a bezdáni erdőben lévő u. n. Bartánvár romjainak kiasása van folyamatban. Az ásatásokat a társulat megbízásából Gubicza Kálmán vezeti. A kutatások eredményéről annak idején bővebben fogunk számolni.

Eljegyzés. Jaszenits István bacs-szent-tamási gyógyszerész eljegyezte Vraacsaris Vukoszava kisasszonyt, Vraacsaris Gerő Tittel község jegyzőjének leányát.

Színházi zenekarunk hangversenye. A zombori színházi zenekar mult pénteken este Knipf-Gáspár „Csitaonica” vendégloje nagytermében hangversenyt rendezett, melyen nagyszámu közönség volt jelen és gyönyörködött a zenekar preciz és szép játékában. Eljátszották a következő zenedarabokat: „Carmen Induló” Bizet-től. „Rakóczy nyitány” Kéler Bélától. „Szalma özvegy” keringő Müllertől. „Szerb népdal egyveleg” Rendlától. „Családi örömök” Concert-polka Hopptól. „Pique Dame” keringő Vollstádtól. Részlet: „Az eladott menyasszony” című operából, Smetánától. „A diszörség jón” Eilenbergtől. „Vigyázzni a vonatra” gyorspolka Schlöglől.

Halálozás. Özvegy Bruck Rozália Szabadka város legöregebb asszonya 101 éves korában elhunyt. Ravatlat unokák és dédunokák egész serege vette körül.

Eljegyzés. Bartos Lipót szegedi könyv- és papírkereskedő eljegyezte Schaffer Dávid szeghegyi föld-birtokos leányát Zsófia kisasszonyt.

A filharmonikusok hangversenye. Mind-azok, kik a f. hó 28-án megtartott filharmonikus bemutató hangversenyen jelen voltak, onnan azzal a tudattal távoztak, hogy nagy művelzetben volt részük és a zenei műkincsek megismerése által fejlődött műizléstük közepette sajnálkozással gondoltak azokra, a kik a társulat tagjainak kötelekébe be nem lépve, — az estélyen részt nem vettek. Lapunknak már előző számaiban jelezte, hogy ezen hangverseny a zeneiskola tanárainak bemutatkozására volt szánva és örömmel konstataljuk, hogy a bemutatkozás fényesen sikerült és ahhoz gratulációnkat már a jövőre nézve is előlegeztük. A lágy dallamu és kedves zenéjü Mozart-féle „Sinfonie Couxertante”-val kezdődött a műsor, a melyben Csavojác János és Csavojác Ferenc zenetanárokon kívül Ribiczey Kálmán is, mint a filharmonikus társulat működő tagja, részt vett. A bevezető zongora-accordok után édes és andalító élvezettel hallgattuk a kedves melodiat, a melynek szépségeit nagyban kiemelte az ügyesen interpretált hegedű-viola cadencia. Eme sikerült bevezetés után Hammerstedt V. János zongora játéka következett, a mely az est fénypontja volt. Az általa interpretált Liszt Ferenc-féle „Lucia de Lammermore” fantáziában, a mely a zongora-irodalom gyöngye, csillogtatta magas képzettségű technikai tudását és nem győztük eléggé csodálni, hogy a melodikus és dinamikus részek mily plasztikus domborulaton fejezték ki az olasz thémát. Leheletszerű pianissimó a general-bassus fortissimóival bámulatosan egyestültek, a mihez még hozzávéve a játéknak művészi eleganciáját, elképzelhető, hogy a hatás nagy volt és közönségünk raadást kívánt. Az éppen nem szükkelő fiatal művésztünk erre egy Haensel-féle kedves témájú variatíót mutatott be, a melyet közönségünk méltó tapsal jutalmazott. Örömmel fogadjuk a fiatal művészt bemutatkozása után és mint szerencsés agvisitíót, meg is fogjuk becsülni. A műsor 3 ik száma Csavojác Ferenc zongora és gordonka tanárnak jutott, a ki Schubert „Adagio”-jával és Popper David hazai művésztünk „Parantella”-jával gondolkodja az öt zongorán kísérő Hammerstedtnek méltó társul bizonyult. Ha meggondoljuk, hogy a gordonka-játékosnak mily technikai nehézségekkel kell megküzdeni, hogy hangszere élvezhető legyen, ugy méltó bámullatt tekintünk Csavojác Ferencre, a ki a „Parantella”-nak gyönyörű staccatíót és chromatikus futamait, egy a kettős és tveghangokból álló részeit, valamint a finale arpeggióit a legképzeltetőbb tisztasággal adta elő. Méltó befejezése volt az estélynek Dvorzák „Dunsky”-tája, egy behizelgő szlav zenemű, a melyben a már közönségünk előtt összes művészi tulajdonairól eléggé ismert Csavojác János hegedűtanár, mint prim-hegedűs, vette ki újabb dícsőségének részét. Közönségünk oly nagy számmal volt jelen, hogy a helység, a melynek akustikája különben jó, szüknek bizonyult, de azért a jelenvotlak egy újabb művelzettel gyarapodva, öszintén gratuláltak a zeneiskola igazgatójának, Paul Kálmánnak, kinek töretlen fáradsága és magas műérzete nemcsak irányában, de főkép az általa bemutatott zenetanárook magasfoku zenei képzettségére iránt is a közönség és a szülők bizalmát és hálaíját méltán kivívta.

Eljegyzés. Wolbeimer Jozsef dr. zombori gyakorló orvos, fiatalaságunk közkedvelt tagja, eljegyezte Ogulibna Schlesinger kisasszonyt.

Egyházkerületi közgyűlés. A dunamelléki reformatus egyházkerület a Budapestent tartott közgyűlésen a szabadkai közgyűlést állandósította és Ada, Zenta, O-Becse leányegyházakat hozzácsatolta a kecskeméti egyházmegyébe bekebelezte.

Ügyvédi kamara. A szabadkai ügyvédi kamara közhírre teszi, hogy dr. Szirmai Vidor ügyvédet Baja, és dr. Steinnecz Lajos ügyvédet Bács-Kula székhelyekről az ügyvédekről vezetett lajtmóba folytatolag fölvette.

Felolvasó estély. A Vértési asztaltársaság mult pénteken este saját helyiségeiben felolvasó estélyt rendezett, a melyen az asztaltársaság tagjai vettek részt és feszült figyelemmel hallgatták Kollár Viktor dr. nagy-érdékű szellemes felolvasását: a társadalmi kérdésekről. Előadása folyamán fejtegette a társadalmi kérdések közül azokat, a melyek az általános boldogság tényezőit képezik és a melyeknek megoldása az egész emberiség közreműködését kívánják; beszélt az emberek közötti választásokról, a melyek torlászokként a szív érzéseinek hatását egyenesen megakadályozzák, a társadalmat osztalyokra tagolják és ezen széttagolt osztályok mindegyike mint ellenség áll szemben egymással. A felekezeti harc és gyűlölet, az egyének harca egymás ellen, a családi állás, a vérbeli származás, a vagyon bősége illetőleg hiánya az embereket mint ellenfeleket állítja egymással szemben. Azt az elvet, hogy a munka nemesít, nem ismerik és a társadalom előtt nem lebegnek közös célok. A társadalom a dolgokat nem a belső értékük, hanem a külső máz, a külszin szerint itéli meg és ezek mind bizonyítékai annak, hogy társadalmi életünk a zülles utjan halad. Beszélt az ezen társadalmi fogyatkozások, korlátok és jogosulatlan igények megszüntetéséről és elbírálásáról, és felsorolta az eszközöket, a melyek által ez elérhető lenne. Kiindulva az első és legfőbb eszközből magának az egyének nemesítéséből, kifejtette a nevelés és oktatás vallás-erkölcsi irány elveit, melyeknek alapján a közoktatásügy a tiszta emberi erkölcs törvényei szerint módosuljon. Rendszere pedig akként alakuljon, hogy annyit és úgy tanítson, a mennyi alkalmas arra, hogy az ifju a szükséges tudással párbuzamosan képesítessék a hasznos jellem és önzetlen szeretet feladataira. Ezzel a céllal kell tanítani a vallást, a tudást és a gyakorlati ismereteket. A községekben mindenütt kisdudovó és népiszkola állítandó, a tanítók fizetése fel-emelendő, mert az a tanító, kinek anyagi érdekekkel kell küzdenie, nem képes egész lelkét, tehetségét és tudását érvényre emelni. A tandij lehetőleg eltörölendő. Leányaink oktatása is nagyon hiányos. Állittassanak fel javító intézetek és dologházak, és gond fordítandó a bíányos oktatásban részeltt felnöttek kioktatására. Minél több ipari és művészi kiállítások, állandó tárlatok, muzeumok, könyvtárak állittassanak fel, hogy a felnöttek mintegy állandó oktatásban részesüljenek. Erkölcsös, nemesítő színjáték, tudományos színház minél nagyobb számban legyen. Reformálni kell a szegényügyet és közegészségügyet, a munkaidőt és erélyesen kell fellépni a pálinka mérések ellen. Ezekon kívül foglalkozott még a törvénytelen gyermekek ellátása és nevelése, a birtok és adórendszer igazságos alapokra való fektetéséről, a munkaadó és munkás közti viszonyról. A kiváló képzettségű előadó igazán szép és a modern társadalmi tud-

mány érveivel kísért előadását hallgatói lelkesen megéjeneztek és ezzel is kifejezték elismerésüket azért a szép szellemi élvezetért, a melylyel őket Kollár Viktor dr. megajándékozta.

Dal- és táncestély. A „zombori iparos dalárda” 1900. évi november hó 3-án a „zombori iparoskör” helyiségeiben táncal egybekötött dalestélyt rendez, melyre a nagyérdemű közönséget tisztelettel meghívja. Műsor: 1. „Vadász gyönyöre”. Férfikar. Webertől. Énekli a dalárda. 2. „Magyar népdalok”. Énekli Varga Kálmán úr. 3. „Kuruc nóták”. Férfikar. Káldytól. Énekli a dalárda. 4. „A hordár”. Monológ. Armitól. Előadja Molnár István úr. 5. „Régi nóta”. Férfikar. Lánytól. Énekli a dalárda. Beléptidij személyenként 1 korona, családijegy (3 személyre) 2 kor. 40 fill. Jegyek előre válthatók Kollár József úr könyvkereskedésében. Felül-fizetések köszönettel fogadotnak és hirlapilag nyugtáztatnak. Személyre szóló meghívók nem bocsájatnak szét. Kezdeté este 8 órakor.

Halálozás. Özvegy Devics Károlyné sz. Lipovniczky Mária hetvennégy éves korában meghalt Melykuton.

Arvizvédelmi munkálatok. Allami erővel végzendő ármentesítési munkálatokra a jövő évben 2 millió 200.000 korona fog fordítatni. Ezen összegből különösen nagy arányu munkálatok foganatosítottanak a Duna palánkai szakaszán.

Halálozás. Dokaupil Antal a bélyei főhercegi uradalom nyugalmozott főerdésze, a porosz kir. arany-éremkereszt tulajdonosa, Baján folyó hó 26-án életének 65. boldog házasságának 25-ik évében szíveszélhűdés folytán hirtelen elhalt.

Tanuló bérletjegyek. A magyar államvasutak igazgatóságának értesítése szerint, ez évi november hó 1-től kezdve Pétervárad államáról Újvidék állomásra egy és három hora érvényes méréskeltaru tanuló bérletjegyek fognak kiadatni, melyek Pétervárad állomáson díjtalanul kiszolgáltandó tanuló igazolványok alapján válthatók.

Megeyi dazentri családok figyelmébe. „Élő nemesség” cím alatt egy új folyóirat indult meg a fővárosban dr. Szombathy Ignác ismert történetíró szerkesztésében. A folyóirat a legjelesebb genealogiai írók támogatása mellett jelenik meg és ismerteti fogja az összes vármegyékben levő nemes családokat, az illető vármegyék levéltáraiban levő adatok alapján. A Bács-Bodrogh vármegyei családokat a szerkesztőség felhívására dr. Dudás Gyula megyei monografus, lapunk munkatársa fogja ismertetni.

Faluzó levélhordók. Egy igen célszerű és szükséges intézményt léptetett életbe a kereskedelemügyi miniszter. Ez az intézkedés lehetővé teszi, hogy azok a községek is érintkezzenek a világgal, a melyeknek postájuk nincs. Elrendelte ugyanis a miniszter, hogy az ilyen községeket „faluzó levélhordók” keressék fel és gyűjtsék össze a küldeni valókat. Ezek fogják szállítani a jegyzők és községek küldeményeit is, tehát a közönségnek külön költségébe nem fognak kerülni.

A nép gazdasági nevelése. Darányi földmívelésügyi miniszter ügyet vetett arra, hogy télen át a földmives nép munkája szünetelvéen, helyénvaló lenne rendszeres tanításokat rendezni, melyeken az okserthbb gazdaságra való áttérés kérdései beszélgetnének meg. A téli tanításokat tavaly 300.000-en felül hallgatták és annyira megkedvelték gazdák, munkások, hogy a miniszter elhatározta, miként ezentul minden évben rendezett ilyen téli tanítást. A vidéki gazdasági egyesületek és szakkörök fogják rendezni a miniszter támogatásával és erre nézve már kész a részletes terv. E szerint 55 egyesület és gazdakör a tél folyamán 2157 előadást tart, ezenfelül 120 gazdasági tanfolyam is lesz. A gazdasági előadások mellett még 160 helyen háziipari tanfolyam is lesz, a hol a szalma-, gyékény-, kukoricafonás, kefekötés fog taníttatni ahhoz értő mesterek és tanárok részéről. Olyan dolgok, melynek a gazda a gazdálkodása során hasznát veszi. A gazdaszanyoknak és eladókknak pedig a zöldség- és gyümölcsaszalásból rendeznek tanításokat, melyekből szintén szépen lehet pénzeleni.

Libatolvajok. Szudarovits Antal veresiesi-pusztai lakosnak tanyáján tolvajok garázdálkodtak pénteken éjjel. Libapecsényére áhitottak és el is hajtottak egy falkában 50 darab libát. A csantavéri hetivásárban felismerte a tulajdonos libáit, de már későn volt, mert a tolvajok már egy barmadiknak eladták, ók maguk pedig ellillantak. A csendőrség keresi a tetteseket.

Kettős gyilkosság. Bábmonostori tudósítónk írja: Két gyilkosság tartja izgatottságban Bábmonostor község lakosságát, melyek egy izgató munkája folytán támadtak. Még a tavasszal történt, hogy Béres-Kereszt András munkaszervező spekulációba fogott s rábeszélte huszonöt embert, hogy ne vegyenek részt a monostori erdő irtási munkálatainál, mert ha látni fogja az intézőség a sztrájkot, vakon teljesíti felesigázzott napszám-igényeket, csakhogy ott ne hagyják őket. A sztrájk megkezdődött, de nem vezetett eredményre, mert a vállalkozók könnyen kaptak másfelől munkásokat s így a laladok két szék között a földre estek. Az elmúlt éjszaka Béres összejött a négy Nagy füval egy korcsmában, kik szemrehányásokkal illették, a miért sztrájkra buzdította őket. Ha ez nem történik meg, most valamenyien munkában állanak s nem kénytelenek nélkülözni télviz küszöbén a biztos kenyeret. Béres mentegette magát, hogy ő jót akart, de hát izzszul sült el a dolog, aminek maga is issza a levét, mert ő is kenyér nélkül maradt. A Nagy fiuk azonban nem vették tudomásul a mentegetődzést, nekirohantak Béresnek és össze-vissza szurkálták. Közben hirtel vitték Béres három fiának, hogy mekkora veszedelem szakadt az édes apjukra. Hamarosan fejszét ragadtak és rohantak a korcsmába az öreg segítségére, ki ekkor már vérbe fulladva, hörögve haldoklott a korcsma padozatán. A két család ifju sargadéka adáz dűbvel rohant egymásra, ott ütötték egymást, ahol érték s mire a megjelent csendőrök szétválasztották őket, Nagy Móric boltan maradt a csatateren az öreg Béres mellett. A három Béres testvért, továbbá Béres András életben maradt gyilkosait, Nagy Pistát, Mátyást és Pétert a csendőrök nyomban letartóztatták és átadták a bajai járásbírósnak.

Felolvasó szerkesztő:
Dr. BALOGHY ERNŐ,
köz- és váltó-ügyvéd.
Laptulajdonos és kiadó:
BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Hirdetmény.

Gazdát keresek körülbelül 300 magyar holdas gazdaságomba, ki a mezőgazdaságban és az állattenyésztésben teljes gyakorlatossággal bír. Cim: **Dr. Vujevich Zoltán** földbirtokos Nemes-Militics. 3-1

7155. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

B.-Martonos községben megüritelt s évi 600 korona fizetéssel díjazott irnoki állásra pályázatot hirdetek. Felhívom a pályázókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket hozzám **folyo évi november hó 25-ig** nyújtsák be, mert a később érkezőket figyelembe nem fogom venni.

Zentán, 1900. évi október hó 22-én.

Dr. Mikosevits,
főszolgabíró.

3462. sz.
1900.

Hirdetmény.

Az alulirt hivatal részéről közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett tárgyak, az **apatini m. kir. erdőhivatal irodájában 1900. évi november hó 19-én délelőtti 9 órakor** megkezdendő nyilvános árverés útján felsőbb jóváhagyás fentartása mellett a legtöbbet ígérőknek bérbe adni fognak.

Zárt írásbeli ajánlatok egy korona bélyegjeggyel és 10% bánatpénzzel ellátva, kellően címezve, a tárgyaló bizottságnál a szóbeli verseny megkezdése előtt beadhatók, ezek azonban csak azon esetben fognak tekintetbe vétetni, ha azokban a felajánlott összeg minden egyes tárgyra vagy részletre, külön-külön kitéve és tisztán olvasható szám és betűkkel kiírva van, és határozatlan kijelentetik, miszerint ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltételül aláveti.

Utó, feltételes, olvashatlan vagy az előbbiektől szert hiányosan kiállított írásbeli ajánlatok el nem fogadhatók.

Az árverési és szerződési feltételek előlegesen is az alulirt hivatalnál és az illető erdőgazdálkodásokról a szokásos hivatalos órákban betekintheők.

Tárgy:

1. A monostorszegi kigyóson tñli 853.4 hold termékeny és 75 hold terméketlen, tehát összesen 928.4 holdas teli és nyári legelő 5 évi időtartamra. Kikialtási ár 2560 korona 20 fillér.
2. A dautovai régi Dunamederben a halászati jog 5 évi időtartamra. Kikialtási ár 62 korona.
3. Az apatini határban fekvő Dunafolyamban, moecarakban, tavakban és vizerekben a halászati jog 5 évi időtartamra. Kikialtási ár 4000 korona.
4. A baracska régi Dunamederben a halászati jog 5 évi időtartamra. Kikialtási ár 790 korona.
5. A bukini határban fekvő Dunafolyamban, moecarakban, tavakban és vizerekben a halászati jog 5 évi időtartamra. Kikialtási ár 6932 korona.

Apatin, 1900. évi október hó 25-én.

M. kir. Erdőhivatal.

3123. sz.
tkvi 1900.

Árverési hirdetmény.

A hódásghí kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a parabutyi segélyszövetkezet Klein Miklós parabutyi lakos és Adler Lajos fia bpesti bej. cég és a lipót német-lipesei takarékpénztár végrehajtható és csatlakozó végrehajthatóknak Egi József (nős Walter Magdolnával) végrehajtást szennvedő elleni 2040 kor., 1304 kor. 68 fill., 2596 kor. és 1977 kor. 12 fillér tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásghí kir. járásbírósg) területén lévő, Parabut község és határában fekvő, a parabutyi 239. sz. tkvi betétben Egi József (nős Walter Magdolnával) nevén álló 9. I. 1-3 sor, 258. hr. 341. öi. sz. ház és udvarra, 259. hr. sz. szőlőre és 2167/225. hr. sz. szántóra 1109 kor., továbbá az ugyanott A. † I. sorsz. alatt felvett 5466/1. hr. sz. szőlőre 388 korona és végre a parabutyi 1159. sz. tkvi betétben A. † I. sorsz. ugyanannak nevén álló 254/4. hr. sz. kertre az árverést 173 koronában ezennel megállapított kikialtási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi november hó 12-ik napján délután 2 órakor Parabut községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át vagyis 110 korona 90 fillért, 38 korona 80 fillért, illetve 17 korona 30 fillért készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényét átszolgáltatni.

Kelt Hódásghon, 1900. évi augusztus hó 31. én.

A hódásghí kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság.

1931. szám.
kig. 1900.

Hirdetmény.

A Bács-Martonos község kezelte Rudolf-öszöndij elnyerése érdekében pályázatot hirdettek s felhivatnak mindazon volt korona-kertületbeli községekben illetőséggel bíró gör. kel. vallású, a nyilvános tanintézetek valamelyikét látogató ifjak, akik ezen évi 175 forint = 350 korona dotációval járó öszöndiját elnyerni óhajtják, hogy vagyoni állásukat s iskolai előmenetelüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket **15 nap alatt** itt adják be.

B.-Martonos, 1900. évi október hó 26. án.

Szávits Emil, **Eremits Jóva,**
jegyző. t. bíró.

Hirdetmény.

Nemes-Militics község elüljárósága közhírré teszi, hogy a tulajdonához tartozó 3 drb kiselejtett kan **folyo évi november hó 7-ik napján délelőtti 9 órakor** a község házában megtartandó szóbeli árverésen készpénz fizetés mellett el fog adni.

Kelt Nemes-Militicsen, 1900. október 27-én.

2-1 **Elüljáróság.**

8881. sz.
tkvi 1900.

Árverési hirdetmény.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Schumacher Krisztián végrehajthatóknak Larcurszky Jován végrehajtást szennvedő elleni 100 kor. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő s Ó-Szivaczon fekvő, az ó-szivaci 842. sz. tkjvben A. † I. sorsz. alatt felvett 7807 hr. és 727. ö. i. sz. a. és végrehajtást szennvedő és neje szül. Zsarkovits Szószának közös tulajdonát képező ház és 300 öi beltelekre az 1881. évi LX. t. c. 156. §-a szerint egészben 800 koronában ezennel megállapított kikialtási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1900-ik évi november hó 28-ik napján délelőtti 10 órakor Ó-Szivac községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényét átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1900. évi szeptember hó 11-én.

A zombori kir. tvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Peter,
kir. tvszéki bíró.

3457. szám.
1900.

Hirdetmény.

Az alulirt hivatal részéről közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett tárgyak az apatini m. kir. erdőhivatal irodájában **1900. évi november hó 14-én délelőtti 9 órakor** megkezdendő nyilvános árverés útján felsőbb jóváhagyás fentartása mellett a legtöbbet ígérőknek eladatni fognak.

Zárt írásbeli ajánlatok egy korona bélyegjeggyel és 10% bánatpénzzel ellátva, kellően címezve, a tárgyaló bizottságnál a szóbeli verseny megkezdése előtt beadhatók, ezek azonban csak azon esetben fognak tekintetbe vétetni, ha azokban a felajánlott összeg minden egyes tárgyra vagy részletre külön-külön kitéve és tisztán olvasható szám és betűkkel kiírva van és határozatlan kijelentetik, miszerint ajánlattevő az árverési és szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltételül aláveti.

Utó, feltételes, olvashatlan vagy az előbbiektől szert hiányosan kiállított írásbeli ajánlatok el nem fogadhatók.

Az árverési és szerződési feltételek előlegesen is az alulirt hivatalnál és az illető erdőgazdálkodásokról a szokásos hivatalos órákban betekintheők.

Az 1900-1901. évben kihaszánálás alá kerülő vágások a következők:

1. Szontai Fajzas 1898. évi lágývágás 58-1 hold 10094 kor. 40 fill. kikialtási árral, tuskóirtási kötelezettséggel.
  2. Bezdáni Csenedessiget 1901. évi lágývágás 9-0 hold 1096 kor. 38 fill. kikialtási árral, tuskóirtási kötelezettséggel.
  3. Apatini Neugraben 1899. évi lágývágás maradvány 23-6 h. 6396 kor. kikialtási árral.
  4. Apatini Neugraben 1900. évi lágývágás 32-9 h. 9210 kor. kikialtási árral.
  5. Apatini Neugraben 1901. évi lágývágás 32-9 h. 6388 kor. 20 fill. kikialtási árral.
  6. Apatini Sikerica 1901. évi lágývágás 29-7 h. 4257 kor. 20 fill. kikialtási árral.
  7. Szontai Sztaklar 1900. évi lágývágás 53-9 h. 16946 kor. kikialtási árral.
  8. Karavukovai Kamaristye 1898. évi lágývágás 26-7 h. 14368 kor. kikialtási árral.
  9. Bukini felsősziget 1897. évi lágývágás 58-5 h. 15199 kor. 26 fill. kikialtási árral.
- A 3-9. pont alatti vágások a vágástertületeken álló tölgyfák kivételével adatnak el.
- A kihaszánálás időtartama a szerződés jóváhagyásától 1901. évi március hó 31-ig.
- Apatin, 1900. évi október hó 25-én.

M. kir. erdőhivatal.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvnyomdájából.

2243. szám.
kig. 1900.

Árverési hirdetmény.

Bács-Keresztur község elüljárósága ezennel közhírré teszi, miszerint a község tulajdonát képező nagyvándégló épület három évi időtartamra haszonbérbe fog adni. Az árverés **1900. évi november hó 8-án délelőtti 9 órakor** fog a község házában megtartatni. Írásbeli ajánlatok el nem fogadhatók.

Megjegyeztetik, hogy azon esetre, ha a nagyvándégló a bérlet tartama alatt átalakíttatnék, a haszonbéri szerződés érvényét veszti és a haszonbérlet semmi igényt nem támaszthat.

A feltételek a községi jegyzői irodában megtekintheők.

Bács-Kereszturon, 1900. évi október hó 23-án.

2-2 **Az elüljáróság.**

1994. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Pacsér községben lemondás folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázatot nyitattik.

Folyamodó köteles kimutatni:

1. hogy magyar honpolgár;
2. vedkötelezettségének megfelelt, a 60. évet he nem töltötte;
3. írni, olvasni tud;
4. kifogástalan előéletű.

Előnyben részesülnek kiszolgált csendőrök és altisztek.

Évi fizetés 600 korona havi utólagos részletekben, felszerelést az elüljáróság, ellenben a ruházatot sajátjából tartozik fedezni.

Felszerelt kérvények **folyo évi november hó 15-ig** alulirtott elüljárósághoz nyújthatók be.

Pacséron, 1900. évi október hó 22. én.

3-2 **Az elüljáróság.**

Eladó

Sükösdön a legélénkebb helyen, a község háza és a piactér mellett egy 3 szobából, 2 konyhából, 1 bolthelyiségből, jó és szép pincéből és a hozzá tartozó gazdasági épületekből álló **ház, szép gyümölcsös kerttel, italmérési és dohánylejárásitási joggal együtt szabadkézből készpénz fizetés mellett.** Teher nincs. — Bővebbiek a tulajdonosnál **Lógo Pál** korcsmárosnál **Sükösdön** (Pest m.) megtudhatók.

5887. szám.
kig. 1900.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye, bács-ku'ai járásához tartozó Veprovác községében lemondás folytán megüresedett havi előleges részletekben felvehető 600 korona évi fizetéssel javadalmazott községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Felhívom az ezen állást elnyerui óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket a kulai szolgabírói hivatalhoz **folyo év november hó 20-ig** annál is inkább nyújtsák be, mert a később érkezők figyelembe nem vétetnek.

Bács-Kulán, 1900. évi október hó 25-én.

Koller,
szolgabíró.

3-1

2814. szám.
kig. 1900.

Hirdetmény.

Bács-Almás község képviselőtestülete által 1900. évi július hó 2. án tartott közgyűlésen 18/1900. kgy. határozatából folyólag ezennel közhírré tétetik, hogy Bács-Almás községében egy artézi kut furatása nyilvános arletjesen fog kiadatni; felhivatnak ennél fogva mindazon vállalkozók, kik ezen munkálatra pályázni óhajtának, hogy ajánlataikat alulirt községi elüljáróságnál **1900. évi november hó 6-ig** nyújtsák be.

Bács-Almás, 1900. évi október hó 15-én.

Községi elüljáróság.

3300. szám.
kig. 1900.

Pályázat.

Alulirtott elüljáróság részéről a leköszönés folytán üresedésbe jött községi rendőrvetetői állásra a pályázat kiíratik azzal, hogy a kérvények **november hó 10-ig** az elüljáróságnál benyújthatók, később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Feltételek:

- a) Évi fizetés 600 korona utólag felveendő havi részletekben és teljes ruházat és felszerelés;
  - b) magyar honpolgárság;
  - c) vedkötelezettségüknek megfelelték, 24. életévüket betöltötték, a 60. ikat pedig el nem érték;
  - d) teljesen egészségesek;
  - e) a magyar nyelvet szó- és írásban oly tökéletesen bírják, hogy azon az előirt írásbeli teendőket biztosan végezni képesek legyenek és a községben divó szerb nyelvet tudják;
  - f) kiszolgált altisztek és csendőrök előnyvel bírnak.
- Csurogh, 1900. évi október hó 25-én.

3-1 **Az elüljáróság.**